

A Kúria a Kovács Zoltán Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kovács Zoltán ügyvéd) által képviselt felperesnek a dr. Bán Gergely Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bán Gergely ügyvéd) által képviselt alperes ellen közalkalmazotti jogviszony megszüntetése jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása iránt a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 2.M.766/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Miskolci Törvényszék 1.Mf.20.367/2014/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem és a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme folytán a 2014. december 3-án megtartott tárgyaláson meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Kúria a Miskolci Törvényszék 1.Mf.20.367/2014/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (húszezer) forint és 5400 (ötezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes 1996. augusztus 16-ától állt közalkalmazotti jogviszonyban a m. - ... Szakképző Iskolában könyvtáros, majd tanár munkakörben, 2001-től 2006-ig az igazgatóhelyettesi teendőket is ellátta. A 2011. október 14-i közalkalmazotti tanácsi választásokon a felperes a legtöbb szavazatot kapott póttag lett. A Közalkalmazotti Tanács egyik tagja 2012. áprilisában elhunyt, a felperest azonban nem hívták be a kiesett tag pótlására. Az önkormányzat képviselő-testülete 2012. március 28-án határozatot hozott az iskola fenntartói jogának az ... részére történő átadására irányuló szándéknyilatkozatról. Az egyház a megállapodás-tervezet szerint vállalta, hogy az intézmény közalkalmazotti jogviszonyban álló alkalmazottait tovább foglalkoztatja.

2012. május 30-án az önkormányzat képviselő-testülete jóváhagyta az

intézmény fenntartói jogának átadását az ...-nek, illetve az ehhez kapcsolódó közoktatási és átadás-átvételi megállapodást. A közoktatási megállapodás rögzítette, hogy az önkormányzat 2012. augusztus 31-i hatállyal jogutód nélkül megszünteti az intézményt, a munkajogi jogutódlás azonban megvalósul.

Az iskola igazgatója 2012. június 14-én előterjesztést készített a képviselő-testület számára, amelyben rögzítette, hogy a szakképzési törvény változása miatt, illetve a tanulói létszámadatok alapján kevesebb osztály és csoportlétszámmal tud indulni az iskola a következő tanévben, ezért indítványozta, hogy a képviselő-testület az iskola engedélyezett pedagógus létszámkeretét három fővel csökkentse. A képviselő-testület ez alapján 172/2012.(VI.27.) számú határozatában akként döntött, hogy az iskola engedélyezett pedagógus létszámkeretét 2012. augusztus 15-i hatállyal három fővel csökkenti. Felhívta az iskola igazgatójának figyelmét a szükséges munkajogi intézkedések megtételére és kérte a létszámcsökkentés végrehajtását augusztus 1-jei határidővel. Az iskolaigazgató ez alapján 2012. július 10-én közölt intézkedésével 2012. augusztus 15-én kezdődő felmentési idővel felmentéssel megszüntette a felperes közalkalmazotti jogviszonyát, annak indoklásában a képviselő-testület által elrendelt létszámcsökkentésre hivatkozott. A felmentése közlését követően a munkáltató nyilatkozta az iskola pedagógusait arról, hogy vállalják-e továbbfoglalkoztatásukat az egyház által fenntartott intézményben. Két pedagógus akként nyilatkozott, hogy nem kíván a megváltozott feltételekkel tovább dolgozni.

A felperes az intézkedést sérelmezve keresetet nyújtott be, melyben annak megállapítását kérte, hogy felmentésére jogellenesen került sor. Kifogásolta, hogy az alperes a Közalkalmazotti Tanács tagsága miatti munkajogi védelmet megsértve intézkedett, valamint a felmentés indoka nem volt valós és okszerű. Állította továbbá, hogy a munkáltatói jogkört gyakorló a felmentés során hátrányosan megkülönböztette, és mind ő, mind a képviselő-testület rendeltetésellenesen gyakorolta jogát.

Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy intézkedése megfelelt a jogszabályoknak.

A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.766/2012/44. számú ítéletével megállapította, hogy a Széchenyi István Szakképző Iskola a felperes közalkalmazotti jogviszonyát jogellenesen szüntette meg, és kötelezte az alperest 603.163 forint elmaradt illetmény kártérítés címén történő megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Indoklásában kifejtette, hogy a hatályos jogszabályok szerint a kieső közalkalmazotti tanácsai tag helyére a póttagot be kellett

volna hívni, erre azonban a perbeli esetben nem került sor. Az igazgató részére sem jelentették be, hogy a felperes a Közalkalmazotti Tanács tagja lenne, illetve, a 2012. július 10-i megbeszélésen azt közölték, hogy a felperes még nem tag. Erre figyelemmel a közalkalmazotti tanácsi tagot megillető védelem megsértése miatt nem találta megalapozottnak a felperesi keresetet. A bíróság szerint az alperes bizonyította azt is, hogy a felmentés indoka valós és okszerű volt. Az alperes igazolta, hogy az iskolát érintő létszámleépítésről rendelkezett a képviselő-testület, s a felperes közalkalmazotti jogviszonya megszüntetésére ennek következtében került sor. Ugyancsak nem találta megalapozottnak a felperesnek az egyenlő bánásmód megsértésére való hivatkozását figyelemmel arra, hogy a felperes nem valószínűsítette, hogy a munkáltatója az általa megjelölt véleménye, politikai meggyőződése, ...-tagsága miatt szüntette meg a jogviszonyát. Megalapozottnak találta azonban a felperes azon hivatkozását, hogy jogviszonyának megszüntetése a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe ütközött. Ezt azzal indokolta, hogy az iskolaigazgató azt követően kezdeményezte a pedagóguslétszám csökkentését, illetve a képviselő-testület azt követően rendelkezett erről, miután már megállapodást kötött az egyházzal arról, hogy teljes létszámában átveszi a foglalkoztatott összes pedagógust. Az egyház annak ismeretében vállalta mindezt, hogy tudta, a következő tanév kevesebb gyermeklétszámmal indul. A rendeltetésellenes joggyakorlást támasztotta alá megállapítása szerint az a tény is, hogy az iskolaigazgató azelőtt adta ki a felmentést az érintett pedagógusoknak, mielőtt beszerezte volna a többi pedagógus nyilatkozatát arról, hogy vállalja-e az új fenntartónál történő továbbfoglalkoztatását.

Értékelte azt is, hogy a felperes és az igazgató között 2006-ban az igazgatóválasztáskor feszült helyzet alakult ki, és a felmentés e sérelem megtorlását célozta. Közöttük komoly személyi ellentét volt, amit alátámaszt az a tény is, hogy a H. Munkaközösség vezetőjévé választása ellenére 2011-ben az igazgató először nem a felperest, hanem a szavazattal sem rendelkező kollégát bízta meg a feladat ellátásával. A felperes az iskolában a problémákra nyíltan felhívta a figyelmet, többször kifejtette véleményét, amely feszültségekhez vezetett. Erre figyelemmel azt állapította meg, hogy a munkáltató intézkedése a rendeltetésszerű joggyakorlás tilalmába ütköző magatartás miatt jogellenes volt.

Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése alapján eljáró Miskolci Törvényszék 1.Mf.20.367/2014/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, egyebekben azt helybenhagyta.

Megállapította, hogy az egyház szándéka arra irányult, hogy minden közalkalmazottat átvegyen, nem várt el létszámcsökkentést az

intézménytől. A képviselő-testület döntése rendeltetésellenességét megállapítása szerint az támasztotta alá, hogy annak meghozatalára az igazgató előterjesztése alapján került sor, az átvevő egyház ilyen tartalmú elvárása nélkül. Az igazgató és a felperes közötti személyes konfliktus kapcsán megállapította, hogy annak keletkezése 2006. évre tehető, és a keresettel támadott intézkedés meghozataláig a személyi ellentét nyomon követhető volt. Kifejtette azt is, hogy a felmentés anyagi vonzata vizsgálatára nem volt szükség ahhoz, hogy kellően alátámasztott legyen az elsőfokú bíróság döntése, ez azonban szintén a rendeltetésellenességet támasztotta alá.

A felperes csatlakozó fellebbezése kapcsán megállapította, hogy a felperes a keresetlevelében egyértelmű nyilatkozatot tett arra, hogy a Közalkalmazotti Tanácsba való behívására nem került sor, annak a körülménynek pedig, hogy az miért nem történt meg, a védettség szempontjából nem volt relevanciája. Ugyancsak nem bírt jelentőséggel az a körülmény, hogy N. A.-né nyugdíjba vonulási szándékáról az alperes a felmentés kibocsátásakor tudott-e vagy sem, mivel a képviselő-testület által elrendelt létszámleépítés három főt érintett, és az adott pedagógus nyugdíjba vonulása esetén még egy fő jogviszonyát meg kellett szüntetni.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben azt kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet „változtassa meg”, és utasítsa el a felperes keresetét, illetve szükség esetén az érintett határozatokat helyezze hatályon kívül, és az első- vagy másodfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára, valamint marasztalja a felperest az eljárás költségében.

Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Ptk. 207. § (1) bekezdését, illetve a Pp. 3. § (5) bekezdését és 206. § (1) bekezdését.

A másodfokú ítélet jogsértő, mivel a tényállást nem tárta fel kellő módon, illetve iratellenes megállapításokat tartalmaz. A másodfokú bíróság önkényesen kiterjesztően értelmezte a perben meghallgatott, az intézményt átvenni szándékozó egyház képviselőjében eljáró tanú vallomását, melyet helyesen akként kellett volna érteni, hogy az egyház nem akart különbséget tenni a közalkalmazottak között vallási meggyőződésük szerint, ez azonban nem jelentette azt, hogy átvenni szándékozott a teljes pedagógus létszámot. Az egyház alapvető elvárása az intézmény gazdasági racionális szempontból működőképes állapotban történő átadása-átvétele volt, amelybe beleértendő a hatékony és racionális létszámgazdálkodás is.

Az intézmény átadása nem csupán az átadó és az átvevő között létrejött megállapodástól függött, hanem végrehajtásának jogszabályi feltétele volt a hatósági engedély beszerzése. Az

engedély kibocsátásának időpontjáig nem volt olyan helyzetben, hogy a potenciális átvevő szándékai függvényében döntsön az intézmény racionális működtetéséről, úgy kellett eljárnia, mintha a következő tanévben is az intézmény fenntartója maradt volna. Ennek megfelelően meg kellett hoznia azokat az intézkedéseket, amelyek az intézmény gazdaságos működését biztosították.

Álláspontja szerint szükség lett volna a perben oktatási szakértő véleményének beszerzése, aki nyilatkozni tudott volna az intézmény gazdasági működésének alapvető körülményeire, valamint arra, hogy a tanulói létszám csökkenése miként függ össze az oktatói létszám alakításával.

A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében, illetve ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását és az alperes költségekben való marasztalását kérte.

Álláspontja szerint a jogerős ítélet a munkajogi védelemre és a nyugdíjba vonulás relevanciájára vonatkozó rendelkezések kivételével a tényállást helyesen állapította meg és abból helyes következtetéseket vont le. Csatlakozó felülvizsgálati kérelme körében kifejtette, hogy 2011. október 24-éig a Közalkalmazotti Tanács tagja volt, a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 28. § (1) és (4) bekezdései alapján ennek megszűnését követő egy évig munkajogi védelem illette meg, az alperes azonban nem szerezte be a felmentéséhez szükséges hozzájáruló nyilatkozatot.

Álláspontja szerint jelentősége volt annak a körülménynek is, hogy felmentésekor a munkáltatói jogkör gyakorlója tudomással bírt arról, hogy N. A.-né nyugdíjba kíván vonulni, ez pedig sérti a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 30. § (2) bekezdését.

Az alperes felülvizsgálati kérelme és a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme nem alapos.

Az alperes a jogerős ítéletet a bizonyítékok helytelen mérlegelése és a tényállás megalapozatlansága miatt tartotta jogellenesnek, míg a felperes megsértett jogszabályhelyként az Mt. 28.§ (1) és (4) bekezdését, illetve a Kjt. 30. § (2) bekezdését jelölte meg.

A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A Kúria (Legfelsőbb Bíróság) töretlen gyakorlata értelmében a bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet felülvizsgálattal eredményesen csak akkor támadható, ha a bizonyítékok mérlegelése okszerűtlen vagy iratellenes volt. A felülvizsgálati eljárás

keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére.

A Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy a mérlegelés körébe vont adatok értékelése során a bíróságok nyilvánvalóan téves vagy okszerűtlen következtetésre jutottak-e. A Pp. 206. § (1) bekezdése megsértésére alapított felülvizsgálat csak akkor lehet eredményes, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte és ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz.

A felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének (BH 1999.44., BH 2012.179., EBH 2013.M.4.).

Az eljáró bíróságok azt állapították meg, hogy a felmentés indoka - a képviselő-testületnek a létszámkeretet csökkentő határozatára tekintettel - valós és okszerű volt, a felmentési jog gyakorlására azonban rendeltetésellenesen került sor. A munkaügyi perben az eljáró bíróságok a munkáltató intézkedését vizsgálhatják felül, és ennek kapcsán állapíthatják meg azt, hogy az adott intézkedés megfelelt-e a jogszabályoknak, illetve a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének. Ezért a munkaügyi perben nem képezhette vizsgált tárgyat, hogy a képviselő-testület határozata megfelel-e a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének, e körülmény csupán a felmentéssel érintett közalkalmazottak kiválasztási eljárásával kapcsolatban volt vizsgálható.

Erre figyelemmel nem volt jelentősége a per eldöntése szempontjából annak a kérdésnek, hogy az intézményt átvenni szándékozó egyház milyen szándéknyilatkozatot tett, akarata mire irányult, és milyen tartalmú megállapodást kötött a fenntartói jog átadásával kapcsolatban az önkormányzat képviselő-testületével, csupán annak, hogy a képviselő-testület milyen tartalmú határozatot hozott.

Az eljáró bíróságok azt állapították meg, hogy a munkáltató intézkedése a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe ütközött. E körben az elsőfokú bíróság értékelte azt, hogy az iskola igazgatója az intézmény fenntartásának átvételét tartalmazó szándékról szóló nyilatkozat aláírását követően kezdeményezte a képviselő-testületnél a létszámleépítésről szóló határozat meghozatalát. Ezen túl megállapította azt is, hogy a létszámcsökkentéssel érintett pedagógusok kiválasztása során szintén nem tartotta meg a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét a munkáltató. Kifejtette, hogy a felperes és az igazgató között 2006-ban az igazgatóválasztás kapcsán feszültség alakult ki, ez az ellentét a felek között folyamatosan fennmaradt, és az több nyilatkozatban, intézkedésben megnyilvánult, és a

felmentés is e sérelmek megtorlását célozta.

A másodfokú bíróság helytállónak találta az elsőfokú bíróságnak a rendeltetésellenes joggyakorlás körében kifejtett álláspontját. Az ezt alátámasztó tényállás körében értékelte az igazgató és a felperes közötti konfliktust, amelynek keletkezését 2006. évre tette és megállapította, hogy az folyamatosan, egészen a keresettel támadott intézkedés meghozataláig nyomon követhető volt.

A felülvizsgálati kérelem a rendeltetésellenes joggyakorlással kapcsolatban megállapított tényállás körében csupán azt kifogásolta, hogy az intézményfenntartó váltásához szükséges engedély kibocsátásáig az alperes jogszabályi kötelezettsége volt az olyan intézkedések meghozatala, amely biztosítja az intézmény gazdaságos működését, így ezen okból nem minősült eljárása rendeltetésellenesnek. Ugyancsak indokolatlannak tartotta e körben értékelni a felperes felmentése anyagi vonzatát, nem kifogásolta azonban a bíróságok azzal kapcsolatban kifejtett álláspontját, hogy a létszámcsökkentéssel érintett felperes kiválasztása során nem tartotta meg a munkáltató a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét. Mivel az eljáró bíróságok azt állapították meg, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója és a felperes között hosszabb időszakon keresztül fennállt konfliktus vezetett arra, hogy a felperes jogviszonyát szüntette meg az iskola, intézkedése retorziónak minősül. Megállapítható, hogy az alperes felülvizsgálati kérelme ezzel ellentétes tényállítást nem tartalmaz. Az alperes által hivatkozottak így nem alkalmasak megcáfolni azt, hogy a munkáltató intézkedése jogszabálysértő volt.

Ugyancsak nem megalapozott a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében kifejtett azon álláspont, hogy az alperes intézkedése sértette az Mt. 28. § (1) és (4) bekezdéseit. A felperes felmentésére 2012. július 10-én került sor, ebben az időpontban pedig már a felperes által hivatkozott jogszabályi rendelkezés nem volt hatályos.

Helytállónan fejtette ki az elsőfokú bíróság ítéletében azt, hogy a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény hatályba lépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről és törvényi módosításokról szóló 2012. évi LXXXVI. törvény (Mth.) 2-18. §-ait a közalkalmazotti jogviszony tekintetében is megfelelően alkalmazni kellett. Az Mt. 260. § (3) bekezdése szerint az üzemi tanács elnökét megillető védelem a megbízatás idejére és annak megszűnését követő hat hónapra illeti meg, feltéve, ha a tisztségét legalább 12 hónapon át töltötte be. Mivel a felperes KT elnöki megbízatása és felmentése között több mint hat hónap telt el, a munkáltató intézkedése nem ütközött felmentési tilalomba.

Helytállónan állapította meg a másodfokú bíróság azt is, hogy nem bírt relevanciával a felmentés jogszerűsége tekintetében az a

körülmény, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója a felmentés átadásakor ismerte-e Nagy Andrásné pedagógus nyugdíjba vonulási szándékát vagy sem, mivel a létszámleépítés a felperesen kívül egy másik pedagógust érintett.

Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az alperest megillető személyes illetékmentességre és a felperest megillető munkavállalói költségkedvezményre figyelemmel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. december 3.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Sipőczné dr. Tánczos Rita s.k. előadó bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági tisztviselő